Nro 73.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 10 WRZESNIA V. S. 1813 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

St. Petersburg, dnia 30 Sierpnia, v. s.

Naymiłościwiey mianowani Kawalerami: a) *ś. Wielkiego Męczennika i zwycięzcy Jerzego, 2 klassy*, Jenerał Leytnant *Kanownicyn, 3ciey klassy*, Jenerał Majorowie *Szewicz* 1szy Xże *Kudaszew*; b) *ś. Równo-apostolskiego Xiążęcia Włodzimierza 2giey klassy*, Jenerał Leytnant *Borozdin* i Jenerał Major *Gogel, 3ciey klassy*, Półkownik *Astafiew, 4tey klassy*, Doktorowie Angielscy *Weier* i *Diksen*, główni lekarze *Duglas* i *Dobson*, Marszałek powiatu Czygiryńskiego *Beklemiszew*, Chorąży Wielizki *Aleksyano*, Marszałek Powiatu Witebskiego *Kosow*, Możayski Kommissaz Ziemski *Kobylin*, Assesorowie Kolegialni, *Popow, Osipow, Korotkow*, Sowietnicy tytularni *Leks* i *Winogradow*; *ś. Anny 2giey klassy*, Radcy Kollegialni, *Iskrycki* i *Kulikow*, Radcy Nadworni, *Rubcow, Wojewódzki* i *Kłuszyn*, Assesorowie Kollegialni *Jakowlew, Filimonow* i Radca tytul. *Rulikowski*. Nadto Naymiłościwiey udarowani brylantowanémi znakami orderów: 1) *ś. Alexandra Newskiego*, Jenerał Leytnant Hrabia *Ostermann-Tolstoy*, 2) *ś. Anny 2giey klassy*: Jenerał Maior *Bystrom*, Półkownik *Miesieńcow*, Kapitan *Schubut*, Marszałek guberski Wołyński *Hański*.

— Dyrektor latareń morza Baltyckiego, Flotny Kapitan 1szey klassy, *Spafariew*, sporządził karty, rysunki i opisy latareń zbudowanych nad odnogą Ryzką i Finską. Kollegium Admiralicyi Państwa, po wyexaminowaniu tych robot, osądziło, że są z nayściśleyszą dokładnością zrobione, i odpowiadaią pożytecznemu celowi tych zakładow, które przez samegoż JP. *Spafarjewa* do należytego w urządzeniu swém doprowadzone zostały stopnia. (*z Gaz. Petersb. Pocz. P.*)

Wilno dnia 7 Września.

Dzień 30sty przeszłego miesiąca Sierpnia, jako dzień Imienin Nayaśnieyszego Imperatora ALEXANDRA I. Naymiłośiwszego naszego Monarchy, był w tém mieście z przyzwoitą obchodzony uroczystością. Po odbytem we wszystkich kościołach nabożeństwie, gdzie lud cały z nayczulszém rozrzewnieniem przywiązania i wdzięczności błagał Pana Zastępów o szczęśliwe i długoletnie panowanie Naylepszego z Monarchów, JW. Jenerał Gubernator Woienny, Jenerał Infanteryi i wielu orderów kawaler *Korsakow Rzymski* dawał wielki obiad, na który, Urzędnicy Woyskowi i Cywilni, tudzież znakomitsze osoby z obywatelstwa zaproszone były. Wieczorem miasto oświecono — W oktawę dnia tego, to jest dnia 6go Września, Zgromadzenie szlacheckie tuteyszey Gubernii, z tego powodu, dawało bal, na którym znaydować się raczyli JW. Jenerał Gubernator Woienny, JW. Gubernator Cywilny, i inni Urzędnicy Woyskowi i Cywilni, tudzież znakomitsze z Obywatelstwa oboiey płci osoby. Dóm i dziedziniec w pięknym guście były oświęcone. W sali balowey iaśniał transparent wyobrażaiący Litwę w postaci niewiasty, składaiącą hołd swóy dobroczynnemu Monarszę. Pod transparentem następny był napis:

Pacis imponere morem
Parcere subjectis, & debellare superbos:
Tuum hoc, maxime Cesar!

Wśród uczuć radości z odniesionych zwycięstw przez woyska Monarchów sprzymierzonych, zabawy wesołe przeciągały się do późney pory. Przy wieczerzy spełniano zdrowie Nayiaśnieyszego PANA i całey Nayiaśnieyszey Jego Familii.; nakoniec mieszkańcy Litwy, w następnych wierszach, które na tymże balu rozdawano, starali się wynurzyć naymilsze sercóm swoim uczucia.

W dzień Imienin Nayiaśneyszego Imperatora ALEXANDRA I. Naymiłościwszego naszego Pana, 30 Sierpnia 1813.

Wiersz od Mieszkańców Litwy.

Wielki Monarcho! Oycze swoich ludów,
Cóś wziął od Nieba w swych przeznaczeń karcie,
W świetnym zawodzie zwycięztwa i trudów,
Nieść grom bezprawiu, uciśnionym wsparcie.

Co przez niezłomną wytrwałość przy cnocie,
Liczne swym duchem natchnąłeś narody,
I rozgromiwszy naiezdnikow krocie,
Wskazałeś światu jutrzeńkę swobody.

Gdy Cię odległe trzymaią krainy,
Gdzie swoie wielkie wypełniasz zamiary;
Oto mieszkańcy z nad Niemna i Dźwiny,
U Twych stóp serca śmią złożyć ofiary.

Kray ten niedawno wielorakie klęski,
I rozdzierała srogiey woyny siła:
Wrócił mu pokóy Twóy oręż zwycięzki,
A Twoia boska dobroć przebaczyła.

Jak świetna przyszłość w oczach naszych stawa,
Jak jasne pasmo godzin pożądanych!
Pokóy, obfitość, nauki i prawa,
Pod złotém berłem Oyca swych poddanych.

Rolnik, co schrony szukaiąc wśrzód trwogi,
Rzucił był lemiesz i miłe zagrody,
Dziś łzą wdzięczności skrapiaiąc swe progi,
Uwielbia Pana, i Dawcę swobody.

Wraca nadzieia — Rządu dobroczynność
Daie wszystkiemu życie, ruch i trwałość.
Przy Twoim Tronie bespieczna niewinność,
Występek swoię utraca zuchwałość.

Za łask tak wiele!.. jakież więc ofiary
Trudnemi naszym sercom się wydadzą?
Mniey działa postrach, i przymus, i kary,
Miłość mocnieyszą rozkazuie władzą.

Ach! gdyby kosztem dni naszych, o Panie!
Można Twe piękne przedłużać godziny!
Ażeby Twoie słodkie panowanie
Uszczęśliwiało synów naszych syny!

Tak jest — Bóg ludu prośb wysłuchać raczy:
Przeżyie trudy Twa zwycięzka Głowa.
I Niebo, aby świat wydrzeć rospaczy.
Długo swóy Obraz, w Tobie, nam zachowa.

Brześć Litewski dnia 1 Września v. s.

Dzień trzydziesty przeszłego miesiąca, będąc dniem Imienin Nayiaśnieyszego Imperatora wszech Rossyi ALEXANDRA I., był tu z wielką obchodzony uroczystością — JW. *Kałagrywow* JenerałKa-

waleryi, kommenderuiący rezerwową jazdą, na czele licznego grona Jenerałów, Officerów i mieszkańców tuteyszego kraiu, udał się nayprzód na nabożeństwo, gdzie po odprawioney przy woyskowey paradzie świętey Liturgii, powrócił na przedmieście do kwatery swoiey *Adamkowa* na obiad, na który wezwani liczni goście, tak Woyskowi, jako Cywilni, spełniali zdrowie N a y l e p s z e g o M o n a r c h y — Wieczorem nastąpił bal, na ten zaproszone z trzech powiatow zjechały się Damy; goreiąca w ogniu cyfra M o n a r c h y, przy oświeceniu ogrodu wystawiała widok arcy przyiemny, któremu przypatruiąc się przybyli prawie z całego miasta mieszkańcy, i wśród okrzykow radości, błogosławili Naylepszemu swoiemu M o n a r s z e. Zgromadzenie to tak liczne, przeięte solennością dnia uroczystego, i uprzeymością gospodarza, równo ze dniem dopiero powróciło do miasta.

Berlin dnia 5 Września n. s.

W tey chwili bardzo radośną odbieramy wiadomość z *Toepliz*, w *Czechach*, pod dniem 30 p. m., o godzinie 8mey w wieczor datowaną: że korpus Jenerała *Vandamme* tegoż dnia, przez część wóysk sprzymierzonych, zbitym i zupełnie zniszczonym został. Sam Jen. *Vandamme*, tudzież Jen. *Haxo*, Adjutant Cesarza Francuzkiego, Jen. *Guyot* i *Heimbrodt* dostali się w niewolą. Jeden Xiążę *Reuss*, równie Jen. w słuzbie Francuzkiey, poległ na placu. 40 dział, 60 wozow prochowych, i 5,000 jeńców było iuż przyprowadzonych. Szczątki tego 30tysiącznego korpusu rozproszone, albo, pobite zostały.

Biegły i śmiały obrót Jen. *Kleista* i dzielny odpór Jen. Hrabiego *Ostermana*, który dniem pierwiey miał mieysce, przyczyniły się wiele do tego zupełnego zwycięstwa. Na placu boiu widać leżące całe rzędy pobitych Francuzów, i z całego korpusu zaledwo 10,000 ludzi w popłochu i nieładzie uyśdź potrafili. (*z Gaz. Berlin.*)

Berlin, dnia 6 września, n. s.

O bitwie nad *Katzbach* i o jey skutkach mamy następuiące z główney Kwatery Jenerała *Blüchera*, wczoray w wieczor odebrane wiadomości.

C z w a r t e D o n i e s i e n i e o d W ó y s k a.

Lowenberg, 31 Sierpnia n. s.

Bitwa nad *Katzbach* i jey skutki są barzo ważne. Dwa orły, 100 dział, przeszło 200 wozów ammunicyynych, powozy szpitalne, apteka polowa, kuźnie, wielkie mnóstwo bagażów wszelkiego rodzaiu, jeden Jen. dywizyi, dwóch Jen. Brygady, wielka liczba Półkowników i Sztabs-officerów, oraz 15,000 jeńców, są do tey pory zdobyczami zwycięstwa.

Dnia 15 (27) Sierpnia, awangarda Jen. Hrabiego *Langeron* uderzyła na korpus *Lauristona*, który się na *Goldberg* cofał. Jenerał *Kapcewicz* rozkazał Jenerałowi *Panczulidziewu* i *Denisowu* uderzyć na kolumnę piechoty, złożoną ze 4rech batalionów i 4 działa maiącą. Zaden człowiek z niey nie uszedł, i wraz z tą massą znikła też stałość i odwaga korpusu *Lauristona*. Jeńcy, w aryergardach nieprzyiacielskich zabrani, są wyborem całego ich wóyska.

Z przyłączonego tu doniesienia Jenerała Barona *Sacken*, względem bitwy nad *Katzbach*, okazuie się jak wiele ten korpus przyłożył się do zwycięztwa, przez szybkie osadzenie wzgórków przy *Eichsholz*, i przez attak kawaleryi na lewém skrzydle nieprzyiacielskiém.

Bitwa ta przez swóy początek, postępek i skutki, wiele ma podobieństwa do bitwy pod *Rosbach*. (Fryderyk W. 1757, d. 5. listop. otrzymał sławne pod *Rosbach* nad woyskiem Francuzkiém zwycięstwo.) Jak tam Król uczynił obrót na lewo, i marsz swóy pagórkami zasłonił, tak tu właśnie; jak tam baterya dział 12sto-funtowych, przyłożyła się wiele do wypadku bitwy, tak się i tu zdarzyło; jak tam wielka bitwa ogromnych mass kawaleryi, tak i tu mieysce miała; jak tam nakoniec odwrót nieprzyiaciela zamienił się wkrótce w rozsypkę i popłoch, tak się też właśnie stało po bitwie nad *Katzback*.

Nieprzyicielski Jen. dywizyi *Puthaud*, d. 14 (26) Sierpnia, posłany był ze swoią dywizyą przez *Schönau* do *Jaworu*, dla działania w tyle sprzymierzoney armii. Dowiedziawszy się o przegraney bitwie, chciał przeyśdź na powrót przez *Bober* pod *Hirschberg*; a gdy to się nie udało, szedł prawym brzegiem *Bobra* na *Löwenberg*. Tu został on przez Jenerała *Langeron* otoczony, i, po mężney obronie, zabrany w niewolą: jak następne doniesienie Jenerała *Langerona* zawiera.

Wóysko posunęło się naprzód przez *Queis*, i *Szląsk* cały jest wolny.

Armia Szląska przechodziła w bród po pas przez wezbrane rzeki, i przy nieustaiącym deszczu przepędzała nocy w śród bagnisk i błota, a walcząc z niedostatkami wszelkiego rodzaiu, zwyciężyła je tą odwagą i wytrwałością, które jest piątném prawdziwego żołnierza.

Doniesienie o bitwie nad Katzbach, *dnia* 14 (26) *Sierpnia* 1813.

Kolumny korpusu moiego, udały się w marsz o godzinie 1szey. Jak tylko postrzeżono nieprzyiaciela, forpoczty nasze, cofaiąc się podług danego zalecenia, okryły nasze linie.

Wzgórek na lewey stronie wsi *Eichholz*, który był kluczem do całey pozycyi, osadzony był natychmiast kompanią artylleryi Półkownika *Bramm*. Awangarda, pod sprawą Jenerała Leytnanta *Wasilczykowa*, i jey rezerwa, pod Jen. Majorem *Uszakowem*, zaięły stanowisko między wzgórkiem i wsią *Eichholz*. Jen. Leytnant *Niewiarowski*, formował pierwszą linią za tym wzgórkiem, a Jenerał Hrabia *Lieven* drugą. 8my i 39ty półk strzelcow osadziły wieś *Eichholz*; półki zaś Ochocki i Kamczacki, służyły im za odwód.

Tym czasem Pruska baterya stanęła także na wspomnionym wzgórku, i bardzo dzielnie naszą wśpierała. Kawalerya Pruska rozstawiona była po prawey stronie i po zatym wzgórkiem.

Dla obeyścia lewego skrzydła nieprzyiacielskiego, Jenerał Major *Łanskoy* ze swoią kawaleryą, Jenerał Maior *Karpow* z kozakami, Jenerał *Wasilczykow* z Achtyrskim półkiem huzarów, otrzymali rozkaz, aby, zostawiaiąc w lewo wieś *Eichholz*, uderzyli na lewe skrzydło nieprzyiaciela. Jenerał Leytnant *Niewiarowski* wśpierał ten attak całą swoią piechotą, a Jenerał Hrabia *Liewen* zastępował go w pierwszey linii. W takim szyku przypuszczony attak. Jenerał Maior *Łanskoy* z boku, a Jenerał *Wasilczyków* uderzył z czoła, wsparty Pruską kawaleryą: nieprzyiaciel został w *Katzbach* wrzucony.

W nocy, albowiem koniec bitwy aż do nocy się przeciągnął, nieprzyiaciel wysłał z *Lignicy* regiment piechoty z 16stą działami, dla trwożenia moiego prawego skrzydła, i zasłonienia swoiey ucieczki. Jenerałowie *Niewiarowski* i *Liwen* odparli go z wielką stratą, i tak nastąpiła spokoyność.

Skutki tego ważnego zwycięstwa, co się tycze moiego korpusu, są: 30 dział, 1 Jenerał, 10 officerów, i 1,500 jeńców. Listy officerów i żołnierzy, którzy się szczególniey dystyngowali, równie, jak obszernieyszy opis szczegółow, będę miał honor wkrótce odesłać. *Haynau*, 17 (29) Sierpnia 1813.

(podpisano:) *Sacken.*

Doniesienie o bitwie pod Plagwitz, *d.* 17 (29) *Sierpnia, między 4tą i 5tą godziną po południu.*

Dywizya Jenerała *Puthaud* przepędziła była noc w *Zopten*, i po daremnych usiłowaniach, rzucenia mostu pod *Lövenbergiem*, przez wezbrane wody *Bobra*, chciała sobie otworzyć drogę do *Bunzlau*.

Jenerał *Rudziewicz*, który dowodził awangardą, przeciął nieprzyiacielowi tę drogę, i kazał oznaymić Jenerałowi *Korff*, który na pomoc awangardy z kawaleryą postępował, tudzież Xciu *Szczerbatowu*, który także korpus swóy prowadził, iż nieprzyiaciel chce się na powrót udać do *Zopten*.

Jenerał *Korff* poszedł sam natychmiast z całą swo-

ią kawaleryą, aby mu przeciął tę drogę, i kazał powiedzieć Xciu *Szczerbatowu*, aby się za nim posuwał.

Nieprzyiaciel, który widział te poruszenia, pozostał na *Plagwizkich* wzgórkach, stoiąc przed *Löwenbergiem*. Xiąże *Szczerbatow* postępował prosto w tym kierunku, a Jenerał *Korff* kawaleryi swoiey wzdłuż brzegów ciągnąć kazał.

Xiąże *Szczerbatów*, iak tylko stanął na wzgórkach, postawił podpułkownika *Nastierowskiego* z bateryą 34ch dział lekkiey artyleryi, i posłał brygady strzelców 11go, 28go, 32go, i 36go półkow dla uderzenia na prawe skrzydło nieprzyiaciela. — Nieprzyiaciel stawił mocny opór, i iego baterye z wielką żywością działały — W tym samym momencie Jenerał *Rudziewicz*; uderzył natarczywie na lewe skrzydło nieprzyiaciela, co gdy uyrzał Xiążę *Szczerbatów*, rozkazał ze swoiey strony attakować bagnetem, i nieprzyiaciel ze wzgórków w rzekę strącony został, tak dalece, że wszystko dostało się w niewolą, prócz nie wielkiey liczby ludzi, którzy, rzuciwszy się w wodę, śmierć tam znalezli. Naywiększey pochwały godne są obróty, któremi Jenerał *Rudziewicz* nieprzyiaciela bawić i utrzymywać się starał, aż dopóki inne korpusy na swoich mieyscach niestanęły, tudzież nieodparta waleczność, z jaką ten wódz i Xiążę *Szczerbatów* wykonali swoie attaki.

Wypadkiem tey bitwy i zdobyczą, która się w moc naszą dostała, są: Jenerał dywizyi *Puthaud*, przeszło 100 wyższych officerów, 3,000 jeńców, 16 dział, 2 orly zabrane przez 28my półk strzelców z korpusu Xcia *Szczerbatowa*, a należące do 146go i 148go liniowych regimentów Francuzkich. Oprócz tego cały park artylleryi z wozami ammunicyynémi i bagażami.

Jenerał brygady *Siblet*, 1. półkownik, wiele officerów i żołnierzy utonęli. — Strata z naszey strony niedochodzi 100 ludzi, albowiem attak ten, z żywością wykonany, nie trwał godziny. *Lauterseifen* dnia 18. (30) Sierpnia.

(podpisano) Hrabia *Langeron*.
(*z Gaz. Berlin.*)

Daley następuie rozkaz do woyska Jenerała Blüchera, któregośmy tłumaczenie w przeszłym numerze naszey Gazety położyli.

Wiedeń, dnia 20 Sierpnia, n. s.

Korpus woysk Austryackich, pod wodzą *Feldzeugmeistra* Barona *Hiller*, który dnia 23 z *Velkermarktu* ku *Klagenfurtowi* wyruszył, posłał z jedney strony Jenerała *Stanisawlewicza* do krajow *Saltzburskich* do *Bawaryi* teraz należących, Jenerała *Eckarta* do *Spital* i *Sachsenburg*, w *Karyntii* Illiryyskiey; Jenerała *Frimont* z *Klagenfurtu* ku *Villach*, a Jenerała *Radiwojewicza* przez *Sawę* ku *Karlstadt* i *Fiume*. — Jenerał *Stanisawlewicz*, dnia 23go osadził już *Werfen*, a jego przedpoczty sięgały aż do *St. Johann* w *Pongau* — Feldmarszałek Leytnant *Frimont*, dnia 21go uderzył na *Villach*, i na tey stronie *Drawy* znayduiącą się część miasta opanował, gdzie działa i ammunicyą zdobył. Feldmarszałek Leytnant *Radiwojewicz*, dnia 17go Sierpnia, opanował pod *Agram* mosty na rzece *Sawie*, osadził główne miasta odpadłych do *Francyi* okręgów *Glina* i *Petrinia*, ciągnął sam przez *Kulpa* do *Karlstadu*, a jednę ze swoich kolumn, pod Jen. *Nugent*, wysłał przeciwko *Fiume*. — Postawiony w *Loibl* oddział strzelców był przez kolumnę nieprzyiacielską, ze 4oostu ludzi złożoną, kilkakrotnie z wielkim zapędem attakowany, za każdym jednak razem odparł Francuzów z wielką stratą.

Wiedeń dnia 29 Sierpnia n. s.

(odebrano drogą nadzwyczayną.)

Jenerał *Frimont*, przy opanowaniu miasta *Villach*, zabrał Francuzom 20 dział żelaznych. Nieprzyiaciel zaiął pozycyą między *Tarvis* i *Laybach*.

W tym momencie odbieramy wiadomość, że Jenerał Austryacki *Nugent*, dnia 25go t. m., opanował *Fiume*.

Od granic Włoskich dnia 25 Sierpnia n. s.

Główna kwatera Jenerała naczelnego Austryackiego, przeciwko *Włochom*, Feldzeugmeistra *Hillera*, dnia 23go t. m., była w *Klagenfurt*. W *Tyrolu* iuż przyszło do krwawych wypadków. (*z Gaz. Berlin.*)

Główna kwatera Jenkau 31 Sierpnia.

Po rozpoczęciu krokow nieprzyiacielskich, korpus oblegaiący *Gdańsk*, podług przyiętego raz systematu, osadzie tey twierdzy, ani we dnie, ani w nocy, naymnieyszego nie dozwalał odpoczynku, tak, że garnizon był przymuszony nieustannie stać pod bronią, przez co choroby i dezercya znacznie się wzmagaią.

W nocy z dnia 27go na 28my, woysko nasze, zadawszy nieprzyiacielowi wielką szkodę, zabrało i zrównało z ziemią dwie reduty pod *Ohra* — Następney nocy, odebrało mu las pod *Langefurhr*, niemnieyszey dla niego wagi.

Jenerał *Rapp*, nie uważaiąc na to, jak jest wielce szkodliwą rzeczą dla kommendanta twierdzy, garnizon swóy przez nieużyteczne wycieczki osłabiać, przedsięwziął z całą swoią załogą, wzmocnioną częścią uzbroionych mieszkańców *Gdańska*, dnia 29go, na woysko oblegaiące uderzyć, i rzucił się z naywiększym zapępem na stanowisko pod *Pietzkendorf*, gdzie z zimną odwagą przyięty, niezmierną poniósł stratę.

Ponieważ nieprzyiaciel z nierozsądną śmiałością zbliżył się aż pod działa naszey pozycyi, tedy 2 bataliony milicyi Pruskiey i 4 szwadrony kawaleryi odebrały rozkaz uderzyć na lewe jego skrzydło, co z taką dzielnością wykonały, że, zrządziwszy w nieprzyiacielu wielką szkodę, przymusiły go do szybkiego i nieporządnego odwrótu.

Jenerał *Rapp*, widząc, że z tey strony nic do pozyskania nie miał, zgromadziwszy swoie siły, uderzył na las, przeszłey nocy przez *Rossyan* zdobyty — Lecz strata iego była tu ieszcze znacznieysza; á iedney nawet stopy ziemi na przód zdobyć nie mógł. — Plac boiu okryty iest trupami — Bitwa rozciągnęła się na cełey linii, przy żywey bardzo kanonadzie, która od rana, aż do nocy, trwała. Attak lasu z położoney blizko wsi *Langefuhr* był pięć razy przez *Francuzów* powtarzany; zawsze jednak i wszędzie nieprzyiaciel odparty został.

Milicya Pruska tak w tey, jako i w poprzedniczych bitwach, wielką sobie zjednała chwałę, i ta ważna bitwa, którey wkrótce obszernieyszy opis nastąpi, okazuie nieporównaną waleczność wósk sprzymierzonych Rossyysko-Pruskich. — Strata nieprzyiaciela, podług zeznania jeńców, wynosi 40 officerów i 1,200 żołnierzy zabitych i ranionych: z naszey i z Rossyyskiey strony, mamy w zabitych i ranionych 322 ludzi; między którémi 3 officerów poległych i 11stu ranionych.

W nocy po tey krwawey rozprawie, nieprzyiakiel znowu był allarmowany, przez świeże z naszey strony wóyska, a iego zmordowani żołnierze przez całą noc pod bronią stać musieli. (*z Gaz. Berlin.*)

Rostock dnia 2 Września n. s.

Burza, która nam od 24 Sierpnia groziła, oddala się od nas, nie zrządziwszy, dzięki Niebu, żadnego nieszczęścia. Winniśmy ten pomyślny obrót naszego losu powiększey części, zwycięztwom Xcia następcy Szwedzkiego w okolicach *Berlina* odniesionym. D. 27. Sierpnia boiazń nasza do naywyższego doszła była stopnia. Jenerał *Vegesack*, do którego dywizyi należą wóyska tu zgromadzone, około 7,000 ludzi, przybył do nas w tym dniu, kiedy Xiąże nasz dziedziczny ze swoią radą, rozwiązawszy rząd kraiowy odiechał do *Greisswaldu*. Magistrat nasz zapytał się tego wodza, co on we względzie woiennym czynić zamyśla. — Bronić się w tém mieyscu — była iego odpowiedź. Jakoż zatoczono zaraz działa, i wszystkie konie w rekwizycyą wzięto. W tymże czasie przyprowadzono dwóch szpiegów, z których ieden był to dawnieyszy Major od artylleryi Meklemburskiey, Francuz rodem: drugi był pewny Zyd osiadły w *Kröplin*. Obadwa do *Stralsundu* powiezieni zostali. O południu przyszła wiadomośc, że Francuzi i Duńczykowie stali pod *Kröplinem*, gdzie kazali sobie

dostarczyć chleba i bydła. Po południu o godzinie 4tey przyszło po między naszemi woyskami i nieprzyiacielem do utarczki z tamtey strony *Kanowa* o pięć ćwierci mili od tego miasta. Około wieczora przywieziono tu 20 naszych ranionych, a stąd posłano dla naszych wiele żywności i napoiów. Przez noc pozostały obiedwie strony w swoich stanowiskach, lecz nazaiutrz Francuzi i Duńczykowie cofać się zaczęli, i nasi bez oporu do *Wismaru* weszli. *Davoust*, który stał pod Meklenburgiem i mógł się połączyć z korpusem Jenerała *la Grange*, zawsze wprawdzie przewyższałby liczbą korpus Jen. *Wegesaka* i korpus *Walmodena*, który pod *Pinnowem* o milę od *Schwerina* stanowisko zaymuie: rozumiemy jednak, iż po zwycięstwach Xięcia Następcy Szwedzkiego, Francuzi w tey stronie daley postępować nie mogą; jakoż w samey rzeczy cofaią się oni przez *Grewismühlen* do *Lubeki*. (*z Gaz. Berl.*)

Praga dnia 19 Sierpnia n. s.

Zaraz po wypowiedzeniu rozeymu i oświadczeniu się *Austryi*, dezercya w woysku Francuzkiém tak wielka nastąpiła, i tak się mocno rozszerzyła, osobliwie pomiędzy woyskami Niemieckiemi przymuszonemi walczyć za sprawę Francuzką, że liczba dezerterów, którzy do *Czech* tylko przyszli, około połowy tego miesiąca wynosiła 18,000 ludzi.

St. Gallen dnia 13 Sierpnia n. s.

Dnia 17 z rana przybył tu dawnieyszy Król Hollenderski pod nazwiskiem Hrabiego *Emst*, d. 11 odwiedził *Wattenwyl* i udał się do *Gaiss*, gdzie przez dwa tygodnie miał zabawić. — Dla wzmocnienia regimentow Szwaycarskich na żołdzie Francuzkim posłano stąd znowu jedną kompanią do Hollandyi — Regimenta Szwaycarskie na żołdzie Angielskim, zostały posłane do Ameryki. Regiment *Mottenwyl* w Czerwcu z *Kadixu* przybył do *Quebeck* i złączył się z korpusem Jenerała *Prevost* w *Kanadzie* wyższey: Regiment *Meuron* z *Malty* w też drogę się udał. — Były Minister Króla Saskiego Hrabia *Senft-Pilsach* d. 7 przybył do *St. Gallen*, a 8go w dalszą drogę do Szwaycaryi poiechał. (*z Gaz. Berl.*)

Piszą od brzegow Renu 19 Sierpnia n. s.

Artyści teatru Francuzkiego, którzy do *Drezna* powołani byli, teraz w swym powrócie do *Paryża*, dnia 16 i 17 przez *Frankfurt* nad *Menem* przeiechali.

Dowodzący Jenerał woyskom Bawarskim *Wrede* dnia 15 miał swą głowną kwaterę *w Braunau*. Wydał on odezwę do mieszkańców Salzburskich, aby się nie trwożyli bynaymniey tém, iż *Salzburg* ogłoszony jest w stanie oblężenia — Woysko Bawarskie składa się z milicyi. (*z Gaz. Berl.*)

Piszą z Belzig dnia 29 Sierpnia n. s.

Dnia 26go korpus Francuzki pod wodzą Jenerała dywizyi *Girard* założył obóz pod wsią *Lübnitz*. Tegoż wieczora weszły do *Belzig* dwa półki kozaków z korpusu Jenerała Majora *Czerniszewa*, którzy dla zabawienia nieprzyiaciela, od d. 27go z rana poczęli trwożyć obóz Francuzki, i pod trzygodzinnym ogniem strzelców blisko o pół mili ustąpili za *Belzig*. Po południu o godzinie 2giey usłyszeliśmy mocne z dział bicie, i dowiedziano się, że oddział Pruski pod wodzą Jenerała *Hirschfeld* uderzył na oboz Francuzki pod *Lübnitz*. W tym samym czasie Jenerał *Czerniszew* z pięcią półkami kozaków przybył na pomoc woyskom Pruskim, a oddzieliwszy dwa półki pod sprawą Półkownika *Benkendorf* na lewe skrzydło, dla obeyścia prawego nieprzyiacielskiego, z dwóma sam Jenerał pośpieszył na prawe skrzydło Pruskie, a 3ty półk stał pod *Belzig* na drodze do *Wittenberga*. Półkownik *Benkendorf* spotkał kolumnę nieprzyiacielską, z 800 piechoty, z trzema działami, i z 3ch szwadronow złożoną, która zdawała się mieć zamiar na Pruskie woysko z lewego boku uderzyć. Ta kolumna natychmiast attakowana była z tak nieporównaną odwagą, że przywiedziona do ostatecznego nieładu, 500 jeńców, 3 działa i 3 prochowe wozy zwycięzcom zostawiła w zdobyczy. W tym czasie Prusacy uderzyli bagnetem na środek woyska nieprzyiacielskiego, który bardzo mocne, na górze otoczoney murami, zaymował stanowisko. Nadzwyczayna waleczność woysk naszych wyparowała nieprzyiaciół z tey obronney pozycyi: w tenczas nanowo oddzielony półk kozaków *Własowa*, uderzył na lewém skrzydle na kolumnę Francuzką z piechoty i kawaleryi złożoną, a 20 oficerów i 1200 ludzi zabranych w niewolą było skutkiem tego attaku. Pozostała część nieprzyiacielskiey kawaleryi wyruszyła naówczas z lasów przeciwko pozycyi, którą Jenerał *Czerniszew* z półkiem kozaków zaymował. Z tą odwagą i zręcznością, jaka jest powszechnie w tym wodzu szacowana, uderzył on ze swoim półkiem na nierównie przewyższaiącą liczbę nieprzyiaciela: wielu sztabowych i niższych oficerów, i 300 żołnierzy w niewolą zabrał. Naówczas tak Rossyyskie jako i Pruskie woyska udały się w pogoń za uchodzącym nieprzyiacielem, i ścigały go aż do lasów, skąd on, ukryty w cieniach zapadłey już nocy, ze szczątkami swoiemi do *Wittenberga* i *Magdeburga* pociągnął. Plac boiu trupami jego i rannemi okryty: już przeszło 2000 jeńców do *Belzig* przyprowadzono. (*z Gaz. Berl.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— Wice-Król Włoski d. 7 Sierpnia przeieżdżał przez *Weronę* do *Udine*.

— Z Kopenhagi pod dniem 1 Augusta donoszą, iż związki między *Danią* i *Szwecyą* nie wzięły jeszcze dotąd postaci nieprzyiaźney. Wiele statkow woiennych Szwedzkich stoi blisko zatoki Kopenhagskiey, nie czyniąc żadnych nieprzyiacielskich kroków: owszem gdy Duńskie statki woienne pomimo nich przechodzą, pozdrawiaią je odgłosem z dział, jak dawniey bywać zwykło.

— Pułkownicy Westfalscy *Hamerstein* i *Penz*, każdy na czele swego regimentu huzarów, przeszli na stronę sprzymierzonych.

Obserwacye Meteorologiczne od dnia 7 do 27 Sierpnia v. s.

Barometr.		Kierunek wiatru.
Dnia 7 rano	27. 10. 3.	Półn. Wschod.
Dnia 27 wieczor	27. 8. 9.	Połu. Zachod.
Naywięk. wys. d. 24.	28. 2. 4.	Połu. Zachod.
Naymn. wys. d. 16.	27. 5. 8.	Półn. Zachod.
Srednia z 63 obserwacyi	27.10.16.	
Thermometr.		
Dnia 7 rano	+ 12.	
Dnia 27 wieczor	+ 12.	
Stan naywyższy d. 7	+ 18.	Połud: wsch:
Stan nayniższy d. 11	+ 6. 5.	Połud: wsch:
Srednia z 63 obserwacyi	+ 11. 91.	

Stan powietrza.

Dzień 7, 11, 21, 22, 23, 24, 25 i 26 pogodne; dzień 8, 9, 10, 13, 15, 17, 18, 20, 27 deszcz; D. 14 deszcz z grzmotem; D. 12 i 19 pochmurne.

A W I Z A C Y A

Od następnego piątku, to iest: od dnia, 12 Września, Gazeta Kuryera Litewskiego wydawaua będzie w innem mieyscu Uniwersyteckiego domu, to iest: na pierwszym dziedzińcu od Ulicy biskupiey, w stancyi dolney koło pierwszych wschodów, wchodząc od bramy, na lewo, gdzie afisz o mieyscu Redakcyi przybity będzie.

Za pozwoleniem Cenzury Wileńskiey — w Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów.

OGŁOSZENIE.

1 Jmperatorski Pocztamt Litewski ogłasza; iż Departament Poeztowy, w zaleceniu swoiém pod dniem 13stym upłynionego Miesiąca Sierpnia, z N. 987. wypisuiąc opinią JWN Ministra Spraw Wewnętrznych, potwierdzoną przez Komitet Ministrów, iżby opłata za Sztafety wysyłane do Gubernii Litewskich Wileńskiey i Grodzieńskiey, pobierana była zgodnie z ustanowionemi prawidłami, srebrem jednakie prohony, to iest: za każdą jednokonną Sztafetę, na jednę milę, czyli siedm wiorst, po dwa złote, czyli 30 kopieiek srebrem, za ten przeciąg drogi, jaki one w dwuch wspomnionych Guberniach przebiegać będą, zostawuiąc one dzierżawcom Poczt; pobor zaś Powierstnych pieniędzy od wysyłanych Sztafet, zostawić na dawnym urządzeniu, ponieważ one, podług urządzeń Państwa, maią swe osóbne przeznaczenie, płacąc atoli monetą miedzianą; poleca Pocztamtowi uczynić zależące od niego rozporządzenia, około wypełnienia powyżey wypisanych postanowień, rownie w samym Pocztamcie, jako i w podległych Jemu mieyscach pocztowych, uwiadamiaiąc oraz, że pobor prohonnych pieniędzy, zamiast srebrem, może bydź uskuteczniany assygnatami podług kursu; poniewaz podług uwiadomienia JW. Woiennego Gubernatora, opłata ich dzierżawcom Poczt odbywa się tymże sposobem, bez żadney z ich strony trudnosci — Jmperatorski Pocztamt Litewski dla wiadomości publiczney umieszcza to ogłoszenie w Gazecie Kuryera Litewskiego.

N. 5,905. **PODRAD**

1 Kommissya Wileńskiego Prowiantskiego Depo wzywa życzących sobie podiąć się dostarczenia do magazynów Gubernii Wileńskiey na potrzeby woysk, wódki i mięsa, aby się stawili dla targów na termina 1szy: 24go, 2gi: 26go, a 3ci i ostatni, 30go dnia t. m. Żądaiący zaś maią się stawić z należytemi kaucyami, gdzie o ilości, terminach dostarczenia i kondycyach uwiadomieni będą. D. 8. 7bra 1813.

Siódmey klassy Posnikow.

Kopia. **OBWIESZCZENIE.**

3 Kommissya Edukacyyna na Gubernie Litewskie, Białoruskie, Mińską i Prowincyą Białostocką naznaczona, uwiadamia wszystkich maiących w niey Interessa, że podług przepisu Ordynacyi otworzyła Kadencyą swoią w dniu 1szym teraznieyszego miesiąca Septembrá — Aktoraty nie wprzód wołane będą, aż na dniu 1szym Oktobra, podług ogólnych dla wszystkich Sądow tuteyszey Gubernii przepisanych prawideł; Czynności zaś ekonomiczne i interessa z niewypłatnemi Possesorami dóbr i kapitałów Edukacyynych odbywać się będą bez przerwy. Ze zaś Dóm Gimnazyalny, w którym Kommissya wprzódy miała swoią lokacyą, na potrzeby woyskowe został zaięty, przeto Kommissya sessye swoie odbywać teraz będzie w domu naiętym na Zamkowey ulicy pod N. 107 i o tém tak Obywatelów maiących interessa w Kommissyi, jako i ich Adwokatów lub Plenipotentów przez Gazetę Kuryera Litewskiego uwiadomić Kancellaryi swoiey zaleca — Dnia 2go Septembra 1813 roku w Wilnie — Zgodno z Protokułem Kommissyi Sąd. Eduk. Lit. Michał Dmochowski Pisarz.

OSWIADCZENIE

3 Niżey podpisany imieniem Zgromadzenia WW. PP. Maryawitek Wileńskich jako Plenipotent ninieysze oswiadczenie czynię w nastepnym rzeczy składzie: Zeszły Onufry Biały Konsyliarz byłego D. Pol. za życia swoiego zawinił 20,000 złł. Pol: summy funduszowey, którey Felix Biały Konsyliarz qua Sukcessor prawy, nie będąc w stanie opłacenia rzeczoney summy Zgr. WW. PP. Maryawitkom i innym kredytorom zeszłego Oyca swego znacznych summ, 1810 roku wszystkie Kamienice, place i wszelki po Oycu zostały maiątek nieruchomy, tak w samym mieście Wilnie, jako i na przedmieściach situm maiący, pod Exdywizyą podał, i dotąd nie jest takowa Exdywizya exekwowana, aby quo casu nikt takowych maiątków nie śmiał nabywać, ani w żadne umowy, jako i w tranzakta wchodzić z nikim nie ważył się, przez ninieysze oświadczenie Publiczność zawiadamiaiąc, w Aktach zapisawszy, one do Gazet Kuryera Litewskiego umieścić znayduię potrzebę.— Roku 1813 dnia 1 Septembra.

X. Andrzey Williusz Kapelan Zgr. WW. PP. Maryawitek.

OSTRZEZENIA

1 Rozprawuiącey się JPani z Michałowskich 1mo voto Gołtwińskiey, ad præsens Zaborowskiey z Wieczorami w Ziemstwie Wileń: o pieniądze jey męża Gołtwińskiego Kapitana woysk Rossyyskich na ówczaś w Chersonie zostaiącego — Powodem nie złożoney na to od męża mocy i plenipotencyi, summę w złocie czer: złł: 348 i w monecie złł: 1772 gr: 20 Ziemstwo Wileńskie wyrokiem roku 1806 nastałym, zdiać pozwoliło, a to nie inaczey, jak za kaucyą W. Mikołaja Orłowskiego Porucznika woysk Rossyyskich, który ponieważ życzył, żeby lokacya jey była w ręku W. Kanuta Romanowicza w tenczas Pisarza, a teraz Sędziego Ziem: Wileń:, przeto W. Romanowicz Sędzia wziąwszy w złocie czer: złł: 348 i w monecie złł: 1772 gr: 20 ilość do siebie, na oną JPani Gołtwińskiey, a teraz Zaborowskiey i oraz na imie W. Mikołaia Orłowskiego Porucz: woysk Rossyych jako Kuratora wydał z terminem exolucyi w roku 1810 Apr: 23 d. Oblig — Jakowa summa po śmierci Kapitana Gołtwińskiego ponieważ jest niedysputowaną syna po nim w nieletności zostałego, Alexego Gołtwińskiego własnością; ażeby przeto na takowy Oblig nikt Gołtwińskiey czyli Zaborowskiey z krzywdą Pupilla nie dawał pieniędzy, i onego wlewkiem nie nabywał, przez ninieyszą awizacyą Sądownie dodany Opiekun nieletniego Gołtwińskingo ostrzegam.

Józef Urbanowicz.

2 Niżey podpisany w smutnym nayduiąc się doswiadczeniu niezasłużonéy z Zoną dywersyi, opuszczenia przez nią nieletnich dzieci, zarazem wnosząc, że przebyt jey w mieście musi na zbędne narażać koszta — z Rachunku zaś na czystych wspartego dowodach, gdy mała pozostaiąca ilość łatwo roztracona bydź może, a którey podług zawartych dokumentow w Roku 1807 Februarii 23 dnia potomstwo oczekiwać zostaie upoważnionym.— Niżey podpisany zanobiegaiąc przerzeczonym wypadkom, widzi się bydź obowiązanym ostrzedz Publiczność przez Gazetę, żeby żadnych kredytow dla żony moiey nie raczyła udzielać — Wlewkow Obligu, w którym Pieczętarstwo wyświeca tymczasowy rachunek na złłch sto piędziesiąt tysięcy wymożonego, a do zwrótu niżey piszącemu się należącego, Prawa zastawnego na dobra Kamionki, z tegoż Obligu i na takąż summę wymożonego, iako bez żadney waluty będących nabywać. Każdy bowiem przeciwnie postępuiący na nieuchroną utratę swoiego właścicielstwa narażonym zostanie. Datt Roku 1813 Miesiaca 7bra 2. dnia. *Ignacy Waikowicz Marszałek Pttu Oszmian.*

DONIESIENIE

3 W Powiecie Telszewskim we Wsi Szateykach umarł Antoni Lipnicki z professyi Kucharz — Pozostały po nim maiąteczek nie wielki ruchomy, naybliższemu Krewnemu wydany będzie — Dla dowodu Pokrewieństwa, mieć powinien nietylko Metrykę zeszłego, zaswiadczoną Sądownie, lecz i swoią — a przy tym wszelkie Dokumentowe dowody, probuiące Pokrewieństwo i należność Sukcessyi — Po trzykrotnym Obwieszczeniu o tym przez Gazetę Kraiową, owa pozostałość Ruchoma będzie utrzymywana do Roku 1814. Miesiąca Marca dnia 1. — Po terminie którym, w razie nie udowodnienia, lub nienalezienia się Sukcessora, że zostanie licytowana publicznie, i ta drobność, że na Fundusze Dobroczynne obrócona będzie, donosi się.

OSWIADCZENIE.

1 Oświadczenie wespół z ostrzeżeniem imieniem JPana Stanisława Kuszelewskiego Strażnikowicza Powiatu Grodzień: i b. Prezydenta Trybunału Głgo Lit: Obywatela Trockiego Powiatu Gubernii Lit: Wileń. czyni się następne: Bernard Kuszelewski Szambelan Dworu b. Pol: rodzony brat żałłgo, maiąc wspólne fundusze z żałłcym do wydobycia i obrótu należne, przez lat kilkanaście w Guberniach Białey Rusi mieszkał — Rozwięzłość własnych onego poddanych Folwarku zastawnego Kotowa w Powiecie Surażskim Gubernii Witebskiey sytuowanego, przywiodło w zuchwałości tyrańskim sposobem, w czasie usługuiącym, gdy Juryzdykcye zapewniaiące każdego bezpieczeństwo były zerwanymi, do pozbawienia życia tegoż Bernarda Kuszelewskiego Szambelana przez zabicie w roku ominionym 1812 in Junio v. s. Takowy spotkały kres życia, nie dozwalaiąc fundusz zostawuiący się po sobie następcy we władanie podaie spokoynie, a żadnego zaś potomstwa tenże Szambelan Kuszelewski nie maiąc, ani naymnieyszego czyniąc przez Dokument zapewnienia: dla pozostałey żony w wdowim stanie poiętey, do posiadania w części jakiey z funduszow pozostałych, utworzył samoiednemu mnie Stanisławowi Kuszelewskiemu Strażnikowiczowi i b. Prezydentowi jako rodzonemu bratu, drogę i moc nie przeczną do śledzenia i zawładania wszelkiego leżącego, summownego i ruchomego maiątku gdziekolwiek po onym nayduiącego się — Z takowego to powodu, a maiąc ledwo w tych dniach wiadomość o zaszłey śmierci brata moiego zyskaną, nayduię potrzebę ogulnie zasięgaiącym rękodaynego kredytu mianowicie W. Marszałkowi Hołyńskiemu, Ignacemu Sianożęckiemu, Ludwikowi Nowackiemu, Skarb: Sapieżyńskiemu, Hatowskiemu i wielu dalszym istotnie fundusz zeszłego Bernarda Kuszelewskiego Szambelana maiącym, uczynić przez Gazetę Kuryera Litewskiego wiadomość: jako po zeszłym Bernardzie Kuszelewskim Szambelanie b. Dworu Pol: nie kto inny, ani też więcey, prócz mnie Stanisława Kuszelewskiego Strażnikowicza brata rodzonego, do zyskania i ogarnięcia całkowicie po oonym wszelkiego funduszu, sukcessorem i aktorem nie jest — Przeto tak z debitorow, jako i podobnie własność w ręku swym zeszłego brata rodzonego moiego maiących, w żadne układy i do zaspokoienia z nikim aby nie raczyli przystępować, jak tylo z samym Załuiącym jedynym naturalnym sukcessorem, lub prawnie odemnie umocowanym, gdyż w zdarzeniu przeciwnym, że każdy na swoią stratę postąpi, ostrzegam. Ponieważ zaś dowodow utratę jakiemi gdzie fundusze nayduię, jednoczasowie przez samowolność zbrodniarzy, za spaleniem całego domówstwa nastało: pozostaiąc zaledwo slad do zyskania na cześć funduszu, w tym naysolenniey zażalaiąc się, ufność jednakże Załuiący w osobach własność zeszłego Szambelana Kuszelewskiego posiadaiących zakłada, że nie zechcą z obcey własności zakładać, powiększenia korzyści; a zapewniam, skoro dobrowolnie kto zezna aktualnie, jaki brata rodzonego moiego utrzymuie fundusz, wszelką powolność w zabonifikowaniu zyszcze —

Stanisław Kuszelewski mp.

Cena Targowa Wileńska Produktow żywności od 30 Sierpnia do 5 Września.

		Rub: Assygn:	Kop:
Beczka Lit: maiąca garcy Lit: 144.	Zyta suchego - - -	28	
	— surowego - - -	26	
	Pszenicy Ozimey - - -	72	
	—— Jarey - - -	60	
	Jęczmienia - - - -	24	
	Owsa - - - - -	20	
	Gryki - - - - - -		
	Grochu - - - - -		
Pudy.	Miodu prząśnego tłuczonego z woskiem	44	
	Wosku topionego - - -	72	
	Swiec woskowych białych -	128	
	— — — żółtych -	88	
	— Łojowych przywoźnych -	24	
	— — — tu robionych - -	22	
Słomy	kulowey kopa - - -	8	
Masła faska 6 garcowa - - -		24	
Soli kuchenney funt litew: - - -			14
Taxa żywności do drobney przedaży od d. 30 Sierpnia do d. 5 Września.			
Chleba żytniego razowego - funt 1. -			4
— — — śrzedniego - - 1. -			6
— — — pytlowego bułka f. 4. łot: $19\frac{3}{4}$			60
— — — — — — f. 3. łot. $2\frac{1}{2}$			40
— — — — — — f. 1. łot: $17\frac{1}{2}$			20
— pszennego przedniego bułka łot: 23			20
— — — — — — — łot: $13\frac{1}{2}$			12
— — — — — — — łot. $6\frac{1}{2}$			6
Mąki pszenney pytlowey cienkiey f. 1. - -			14
— — — — śrzedniey f. 1. - -			8
Mięsa wołow: dobrego z dokładką f. 1. - -			16
— — śrzedniego z dokładką f. 1. - -			12
Słoniny świeżey - - - - f. 1. - -			48
— wędzoney - - - f. 1. - -			72
Sadła świeżego - - - - f. 1. - -			60
— wędzonego - - - - f. 1. - -			72
Masła świeżego - - - - f. 1. - -			60
Krup jęczmiennych dartych garniec - -			36
Owsianych - - - - - - -			64
Gryczanych - - - - -			48
Wódki garniec - - - - - - - -		1	92
Kurs monety.			
Rubel srebrny - - - -		4	10
Dukat hollenderski - - - -		12	60